

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám. ára: 10. fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este,
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohánytörzsdékben.

A képviselői állás.

Hogy ki lesz Székesfehérvár országgyűlési képviselője a jövő évben, ma még senki se mondhatja meg. Manndorff Géza báró, a kinek személye általános vélemény szerint legalkalmasabb volna a függetlenségi párt győzelmének biztos kivívására, — nem nyilatkozott. Nem mondta, hogy visszautasítaná az esetleg felajánlandó mandátumot, de ígéretet sem tett annak elfogadására. Ennek az álláspontnak hangsúlyozása természetesen teljesen igazolt az ő helyzete szerint. Szóval: ebben a nagy bizonytalanságban a forró gesztenyét nekünk magunknak kell kikaparnunk, mert okos ember nem akad, a ki helyettünk össze-vissza égesse a körmeit.

Okos ember nem akad.

De hát mikor a képviselői állásról van szó, az emberek nem szoktak mindig és föltétlenül okosak lenni. (Ezt az „okos-ságot“ az ok és okozati összefüggés éles megítélésében keresem és csak azt hangsúlyozom, hogy nem tartom okos embernek azt, a ki arra vállalkozik, hogy maga káran tanuljon.)

Példa rá Kovács László esete.

Fehérvárott alig ismeri valaki s ő se ismert Fehérvárról senkit, semmit. Soha világegyetemen városunk iránt nem érdeklődött. Uri passziói voltak, megtanulta a

pénzt gavallérosan elkölteni. Mi nem voltunk megelőgedve Har...ffel, a polgármesterrel, megváasztottuk helyébe dr. Saára Gyulát, a képviselőt, megüresedett a mandátum s a véletlennek ez a különös láncolata Kovács László urban azt a furcsa gondolatot ébresztette fel, hogy ő a pénzének gavalléros elköltését más módokat szerint kísérelje meg s megmutassa, hogy az embernek nem muszáj mindig okosnak lennie. Kovács ur beleesett egy régi magyar betegségbe. Pénze van s most azt hiszi, hogy neki az ország szemében is kiváló embernek kell lennie. A talajt hozzá nem készítette, legalább Fehérvárott soha. Mík a mi bajaink, mik a mi vágyaink — sohse érdekelte. De hizelegne neki, hogy az ország egyik legrégibb és legnagyobb nevű városának polgársága őt *bizalma* letéteményesének tekintse. A bizalmi, a kölcsönös megbecsülés, a tisztelet, a szívek vonzalma révén felolvadt szeretet, a búban, örömben való együttélés — mindez! fundamentum arra, hogy valaki rája a jövődő várta, a bizalom erősségeit fölépítse. Kovács László urnak mindez álmában sem fordult meg soha, de most egyszerre érzi, hogy ő nagyra van hívatva és egy egész soha nem létezett világot máról holnapra fölépíthet a szívek birodalmában.

Magyar betegség — viszkettség.

Kovács ur manőverezésének büntető-jogi részével nem foglalkozunk. Ha — föltéve, de meg nem engedve — megválasztanak, furcsa helyzetbe jutna a képviselő ur, ha a bíróság előtt igazolnia kellene, hogy milyen alapon és milyen eszközökkel vadászta össze a szükséges szótöbbletét.

Ezzel nem foglalkozunk. De minő arccal állítaná be a képviselő ur az ország-házába, minő pirulással nyujtaná át Júst Gyula képviselőházi előknek a mandátumot, amikor jól tudja, hogy az első stá-fétája városunkba az a néhány ezer korona volt, amelyet maga helyett előreküldött s amely minden Demoszthenesnél ékesszólóbban magyarázta el a jelölt ur elveit! A megkent gégek, a bodor füsttellegekbe burkolt alakok rikoltva ordították ki a körseméből, hogy Székesfehérvárnak van immár elve, virul itt a függetlenség, élünk-halunk a 48-ért, az egyenlőségért és testvériségért, de csak addig, míg egyenlővé lehetünk a sárgafölddel és hömpölyöve ölölgethetjük egymást a testvériségben.

Székesfehérvár, az ő királyi Alba — az, ő! az pirul, mint pirult már, az alkotmányos világ beköszöntése óta eddig is sokszor, a mikor fiait legszembetűnőbb győzelmüket, legszebb hazafiai jogukat és kötelességeiket hitvány eszem-izsomért dobták oda prédaul.

Harangszó.

— A „Fejérmegyei Napló“ tárcája. —

L.

Micsoda ház ez! Mindig temetnek. Untalan. És a szomszédban naphosszat harangoznak.

Mert itt lakunk a torony alatt e vén, földre kívánczó házban. A kapu magasan volt, lépcsőn kellett följárni az udvarból az utcára t kocsí ha eldübörgött az utcán, rengeni kezdett az egész ház. És mindig harangoztak. A harangszó bejött az udvarba. Sorba beszállt minden ablakon. Bim-bam, bim-bam. A kovács kalapát a tulsó utcában. Bim-bam, bim-bam. Aztán egyszerre hirtelen csend lett. Olyan csend, hogy szinte üres lón az udvar tőle. Felsírt egy gyerek.

— Mit bögsz, kölyök? kiabált Masztilk, az egyenes, vén ember, az emeletéről.

A gyerek ijedten hallgatott el. És visszament az utcára, a hol veréb-fészket szedett a templomi tűzfalból a pajtásaival.

Mert Masztilk kemény és szigorú férfi. Meg olyan fehér a haja, hogy szép, különösen, ha a nap villog rajta. Az arca fehér és sima, hiszen borotvált jól kékelt fekete kabátját tisztelte a

funerátor-köz, a hová a ház szögelt. A régi regényekből pottyant ő ide, még szeles, hideg őszszel, mikor a nap a toronytető megett bujdosott és a mély udvarra sárga homályosság költözött. Az első nap szegelt, az ablakokat vizsgálta, vitázott a nagy a nehéz kapukulcs miatt, de másnap már dirigált. Mindenkit dirigált. Lében Terézt is, a kinek masamód-bolnya van a sarkon, — temetési cikkeik is kaphatók itt — és a szeméttel ringy-rongy szalagokat, rozsdás kalapdrótokat és a kalapszínaló kisasszonyok elszórt szerelmes leveleiket csak egyszerűen kiséperte az udvarra. Masztilk még e nagy dereku asszonyt is figyelmeztette arra, hogy a szemetes-láda amarra áll, „éjszakkélet felé, tisztelt nő, egyenesen éjszakkélet felé“, adta meg az irányt nyomtákkal Masztilk.

Mert Masztilk vizparti ember volt. Hajókkal és tutajokkal foglalkozván keménységre tett szert és folyóparti népek nyelven beszélt. Megis vetette ezt a vidéket, a nagy hegyeket, a csergő-patakocskákat. De, mint mondta, öreg napjaira valami változatosságot óhajtott, újabb vidéket, hol pénzióját elkölthi. „Mert nem világos-e, hogy e rongyos fészkek helyett bátran lakhatnám a fővárosban? Hazánk fővárosában! A pénz ott is el lehet költeni“, mondta is többször.

II.

És a lakása is Masztilknak a vízi embert jelképezte. A képek nagy vizeken szálló hajókat lártak a szemlélő elé, a sarkokban vastag kotél-csomó és beleszurva egy nagy bolond rozsdás washorgony. Ő korán kel reggel. Frissen és elelenséggel. A mint felnyitotta a szemét:

— Fel, öreg, az árbockosárba! kiáltotta.

Gyorsan az ablakhoz lépett és figyelmes arccal tekintett ki.

— Szél van, mormogta. És délről jövő, kinyitván az ablakot.

A toronyban harangozni kezdtek. Masztilk szinte felordított dühében. Az ablak csörömpölve csapódott be. Ez a harangszó fogja őt megölni. Őt, a vízi csendességhez szokott embert, a mint a fülébe harangozták mindig: ime, este van, öreg Masztilk, nyugalomra intő este! Mintha mindez nem tudná magától az öreg Masztilk!

Pérsze ez kegyetlen állapot, kegyetlen a halál. És hiába hunyja be a szemét az öreg Masztilk, fülét is hiába dugja be, a vizek zsongó, neszelő, sóhajto zúgását, lebbenő suhanását az ismeretlen helyről elinduló, ismeretlen tájak és vidékek felé szálló, vékes-zöld hullámoknak hallani sem lehet itt a nesztét, zúgását. Csak a kemé-

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOSNÉ
VÁSZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHAZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL-ANATLÉNE-FELE-ÜZLETHEL VISEG. —

Ma lapunk 6 oldal.

FJNA00000299

A modern nő.

írta: PEEK GVULA
(Folytatás)

A feminista programom kiinduló pontja az egyenlőség; ezt követeli a nő részére politikai és gazdasági életben — a munka és nevelés terén — minden jogokban az egész vonalon. Szép; még szebb ennek megokolása Perkins Gilman Charlotte könyvében. Hivatkozik a természetre, az állatvilágra, hol a két nem egymástól függetlenül él, hol igazán érvényesül a két nem közötti egyenlőség. Ehhez nagyon sok szó fér.

Eppen a természet éles vonalakkal tesz különbséget a két nem között. A him mindig erős, bátor, harcias; szarvat, agyart növeszt, feltűnő agancsall, tarajjal, tollazattal ékeskedik, mintegy kihívja a támadást, mindig kész a harcra, különösen övének védelmében. Ezzel szemben a másik nem fellühen gyengébb és gyengédebb. E különbségeket a természet oly markans vonásokkal csinálja, hogy még a felületen szemlélő előtt is szembeszökik. Még az alsóbbrendű állatoknál is, hol e különbségek inkább elenyésznek, észrevehető a természet erőlködése a két nem közötti különbség feltűntetésére; a himrovar nagyobb, erősebb a másik nemnél. Szóval a fejlődő fajok differenciálódása a nemek különbözőségében is érvényesül. Ez evolucio elve pedig kizárja az egyenlőséghez való visszatérés retrográd irányát. Az emberi világban ugyan azt észleljük, hogy a nő pipesebb, tarkább a férfinál, de ennek értéke a kifizetésnél számlálban jut kifejezésre.

Más megítélés alá tartozik a nő függetlenítése gazdasági téren. A feminista programom e kivánása méltányosnak látszik ugyan, pedig nem az; épen a nő szempontjából nem az. A modern társadalom legnagyobb igazságtalansága a nővel szemben az volna, ha őt gazdaságilag függetlenítené. Eme függetlenség csak egyenlő munka alapján történhetne. Az egyenlő munka feltétele pedig az egyenlő munkabéris. Már pedig a szélsőségig menő feminizmus is el kell ismerie, hogy igazságtalanság volna a társadalom részéről, ha az egyenlő munkabéris alapján mondaná ki a nő gazdasági függetlenségét, mikor a nő ennek nem képes megfelelni. Már hogy bírhatná a szakadatlan erőfeszítést kívánó fizikai vagy szellemi munkát a sokkal gyengébb nő szervezet, melynek ezenkívül speciális élettani feladatai időnként teljes nyugalmat parancsolnak? Mi történnék a nővel azon idő alatt, mikor legsajátlagosabb anyai hivatását tölti be? Bizonyára méltánytalanság volna a nőt gyengeségeivel bocsájtani a férfierővel való kiméletlen harcra, melyet feltétlenül vesztes lenne, vagy pedig — és ez még rosszabb — anyai hivatására válnék alkalmatlanná.

Ennek ezernyi szomorú példáját mutatják a nehézmunkával foglalkozó nők. A feminista elveknek ily áron való érvényesülése, vérfolyásba ejtése a társadalmat, mely alatt mihamarabb elsorvadna. Sokkal fontosabb az emberiség névére az erőteljes, hivatására képes anya, mint a független, kereső nő.

Való igaz, hogy a feminista elvek szerint ily munkára szólított női nem millió egyedeinek termelői munkája megkétszerezné az emberiség termelőképességét, ámde mi nemesebb célt szölgálna e túlhajtott termelői képesség? Van-e az emberiségnek szüksége az erők ilyen megkétszereződésére? Nem áll meg az a feminista érv, hogy a kétszeres termelői képesség, kétszeres gazdagságot von maga után. A természeti szükséglet meghaladó termelés már túltengést idéz elő, felesleges, értelmetlen, nincs ki használja, mert sok. Viszont a túltermelés örült hátszójában megörült sok munkaerő vesztése, ily túlfeszített termelés megkétszerezheti az ember boldogtalanságát, de nem gazdagságát. Csak nézzük az amerikai gazdasági válságot, s benne látni fogjuk a túltermelés katasztrófáját. Végre is az ember boldog akar lenni és nem gazdag. A gazdagság lehet feltétele a boldogságnak, de semmi esetre sem létező. Elhibázott törekvése tehát a feminizmusnak, midőn a nő munkába állításával gazdagsággal kecsegtet.

Egyszerű paraszt embertől bárki hallhatta már: „Nem kívánom, hogy feleségem dolgozzék, hanem csak tartsa fennbe a házat és gyermekeimet — keresek én mindnyájunknak elegendőt.” Le Playi szociális igazságig emelkedik az ily gondolkozás. A jó nő által megteremtett kedves otthon bűvös erővel hat — megsokszorozza a férfi erejét — aki előteremt a szükségleteket családja számára — a nő pedig élhet az apróbb házi gondoknak — gyermekek nevelésének. Így a nő keresethányá megteríti a család megelégedettségében és boldogságában.

„Hogy a nő ezért az oltalomért és munkától való felmentésért feláldozza függetlenségét, önállóságát és mint pusztán kitarított fogyasztó lealacsonyított függésbe jut — s aljas házimunkát végez a férfi helyett.”

Ez specialiter feminista hőbört. Így felfogni s így klasszifikálni a családanya háziteendőit — visszaélése a feminizmusnak a családanyák türelmével. Tudna-e Perkins Gilman Charlotte felelet adni arra a kérdésre, hogy melyik házimunka aljas, mit egy családanyának végezni kell otthonában? Talán a főzés, talán annak a csöppességnek pólyázása, talán a beteg férj gondozása? De hát akkor mi az, ami a férfit meghajoltt, készíti a nő előtt? Talán pipeskédése — talán a körutakon való korzózása vagy felolvasásaival elért

sikerét? Kétségbeesítő, beteges perverzitás a feminista egyházi Nagy hangon mondják: „A nő élete küzdelem a piszok ellen.” Természetesen ahol van. Es nagyon jó volna, ha ötven egyesület gyűléseinek látogatása, vagy kávéházakban külföldi lapok olvasása helyett otthon folytatnák azt a „lealázó küzdelemet” — melynek hanyatlása oly roppant mértékben keresetté tette a Zacherlin oly sajátos vonásai közé tartozik: finomabb érzéke a tisztaság iránt, a csín, a szellem iránt. Ezzel tudja oly kedvessé tenni még szegényes otthonát is. Eddig ezt a vonást dicsérendőnek találtuk a nőben. A mai családi otthon kétezer éves történetében csak most tűnt fel és pedig a feminizmus előtt, hogy ez a dicséret dolog voltképpen nem más; mint „lealázó aljas munka — küzdelem a piszok ellen.” Elkézelhetjük egy emancipált nő lakását — ki abban hagyta ezt a „lealázó küzdelemet.”

Az ember munkájának vannak erkölcsi értékei is. A szerető nő gondolkodó munkája, háza, férje, gyermekei körül egy vagyonnal sem fizethető meg. Micsoda végtelen a különbség az édesanya — a mostoha és fizetett cseléd munkái között? Ha tehát az a szerető hitves szívét, lelkét, okosságát befekteti a kézimunkába s így értékesíti munkaejét családja javára — akkor az a nő „eltartja magát” férjével — vele szemben „lealázó függésbe” jut — „kitartott fogyasztó lesz”. . . . Mily rut felfogás, a szívnek mily fenékgát való őréség kívánatik ahhoz, hogy az édesanya ezen önfeláldozását devalválja oly munkáiig, „melyet fizetett gazdasszony csekély díjért ép oly jól ellátna.” A szeretőből tett munkának csak egy fizetése van: a viszontszeretet. Csodálatos, hogy az az ésszelű amerikai asszony ezt nem tudja. Mintha sohse látta volna előlvegyült ember házáját, mintha sohse látta volna az agglégény ridég életét. Ezek fizetett cselédekkel dolgoztatnak; munkájuk szolgá, munkanyomukba ne kezd a derül, a kellemet. Minden tárgy hangosan kiáltja feléd a fizetett bérösszeg nagyságát. A férfi soha meg nem fizetheti a világ semmi vagyónával szerető hitvesének önfeláldozó gondoskodását. Ezt nagyon jól érzi a férfi s meghajol a nő ezen önfeláldozása előtt.

Azokról az esetekről meg ne is szóljunk, midőn a nő hozza a vagyont a házhoz. Akkor is „kitartott fogyasztó” lesz a nő? Midőn Zrinyi Ilona Munkácsot védte — akkor is kitaratta magát? Midőn a távollevő fény helyett a nő vezet a gazdaság, a gyár, a bolt ügyeit, akkor is „kitartott fogyasztó”? Ugy látszik Perkins Gilman Charlotte élesesze mellett is nagyon egyoldalú s bántó vörösűvegen át nézi a világot.

(Folyt. köv.)

nyen, kopogón az ablakhoz verődő hárangszótt hallja.

III.

Egyszer reggel, — már szép havak estek, a tetők a torony körül vastag hóbundában nézegettek be a mély udvarra, — Masztkot külföldről jött levéllel kereste a postás.

— A vén németet kurrentálják, mondta Lében Teréz a kisasszonyoknak. Ő tudniillik zászló-anaként szerepelt az iparos-ifjuság; egyesületében és az önképző estéket buzgó halgatta. Tudtam én, hogy valami suskus miatt bujkált az öreg idegen országban. Ez bizonyos.

A kisasszonyok csacsogva mondták rá: — Bizonyos, ténssasszony.

Igy az öreg Masztkról nyilvánvalóvá lön, hogy ifjabb éveiben haramia-vezér volt a Feketehegyekben.

Mert az öreg is szigorú szemmel fogadta a postást. Aztán igen zavart lön és tétovázva kecséjét gyérülő fürtei között. Ugy érezte, hogy a köszvény győtri, bár e reggel, e késői téli reggel oly szépen virradt, mint egy öregasszony szelídmosolygása. Bizonyos adósságok szaga kecséjét feje körül, mert a vízi népek bohók. És Masztk; az öreg, mint vámos-hivatalnok Orsován, keményen foglalkozott a titajokkal és hajósebbekkel. A kikkel barátság kedvéért együtt csinálta a kontó imitt amott.

No de a postás átadta a levelet. A esendőrk sem csörgettek még a rablánczot. Az öreg felbontotta a levelet. Nagyot sóhajtott, és felnyitotta a borítékot;

A levélből egy fénykép esett ki. Egy leány arcképe. Irva pedig ez volt:

— Kedves jó uram, én tizenkét esztendő előtt ott hagytam magát, mert rossz voltam és magammal vittem a gyermekünket is, a kicsi Margitot. En itt meghalok. Hamar egy-két nap alatt. Kérem, gondoskodjon Margitról. Rossz lettem, komédiásné voltam, de a gyermekünk ártatlan. Nekem pedig bocsásson meg. Isten önnel. A maga bűnbánó felesége.

Az öreg Masztk, mikor mindezeket kiolvasta a levélből, mereven maradt állva. Csak nézett, nézett. A fényképre meg a levélre. Odakünn sebesen és hirtelen jöve megeredt a sürti hőesés. Nagy pihék hullottak az ablak előtt. Dudorászva, vígan és sebesen. Az öreg, árnyékkal szemén, mindezt nem látta. Hirtelen előszármaló régmúlt dolgok kerengtek be a szobájába, a nagy vizeket ábrázoló képek és a sarokbeli kötélcsonom meg a beletűzött rozsdás vashorgony közé. Egy nagy szemű, szenvedélyes asszony, aki megszökött a szerb komédiásokkal. Hová surrantak azok a hullámok, amelyek akkor süvítők, megöléssel fenyegetőn következtek el az ő öreg szívében? És ma már csak árnyék van a szemén. És a homloka fehér. Már el is felejtett mindent az öreg Masztk.

IV.

Még sürgöny jött másnap. Lében Teréz világosan meg volt győződve arról, hogy a vén Masztkot néhány nap múlva akasztani vizik.

A sürgöny pedig bejelentette: a mama meg-

halt és nekem senkim sincs; mehetek kedves apám?

Az öreg Masztkra nem lehetett ráismerni ezekben a napokban. Nem dirigált. Abszolúte nem. A hárangozó úgy húzta reggel, hogy más-kor megbolondult volna az öreg. Vaktér zongorahangoló vassót gyermekeit pedig nem győzte elegend sirmi az öreg ablaka alatt.

A hó szépen szabad. Fehérbe öltöztette az utcákat, az utcánjáró embereket. De hideg nem volt. Lány idő az, mikor nagyon esik a hó. És főként a mély udvar csendesedett el. Mert az ajtókat nem igen lehetett sűrűn nyitogatni.

Az öreg pedig mindezeket a változásokat nyugodtan szemlélgette. Olyan csendes lett, hallgató és melázó, mintha a vizek susogását hallgatná, ama messze susogó vizekét; ahonnan a régi emlékek szálltak ide. Hangok a múltból. Szavak. Egyszer azt mondta:

— Apa, én szeretlek téged, mert jó vagy. És még csak három éves volt. Vajjon nem romlott-e? Nem ölnévirág? És az anyja szerette-e? Minderre az arckép felelni nem tudott. A neve Margit.

Már alkonyodott. Az órára pillantott az öreg, hol egy vízimalom lapátolt és a molnár a feleségét ölelte. Összerezett. Elsápadt. Hísz az a vonat, amelyik Margitot hozza, már egy félórával ezeltől megérkezett. És ő elgondolkozta az időt.

— A folyosón beszélgetés hallatszott. — Masztk Agost urat. — Lányom csengő női hang mondta ezt.

ÜJDONSAGOK.

— **Athelyezés.** Laubner Józsefet, a magyar osztrák bank helybeli főnökének főnökhelyettesét hasonló minőségben Újvidőkre helyezték át.

— **Értesítés.** A Ferenc-József nőnevelőben létező nagyobb Mária-kongregáció vezetősége külön meghívó helyett ezután tudatja az érdeklődő közönséggel, hogy tagfelvételi ünnepélyét f. hó 24-én vasárnap délután fél 5 órakor a szeminárium templomban fogja tartani. Az új tagokat mélt. és főt. dr. Próhászka Ottokár püspök ur veszi föl a kongregációba.

— **Egő falu.** Rémes tűzvésznek esett áldozatul egy a Vértes nyulványai között fekvő falu, a börtérmeleséről híres Söréd. Tegnap, még eddig ismeretlen okból tűz ütött ki az egyik gazda házában, amelynek oltásához csak kevesen tudtak fogni, mert a község lakóinak legnagyobb része a szőlőben és a mezőn foglalatkodott szorgos tavaszi munkában. A legszomorubb a dologban az, hogy a tűzvésznek emberélet is esett áldozatul. Özv. Rabóczky Józsefné 18 éves leánya bennégett az istállóban, ahonnan holttestet félig megszenesedett állapotban húzták ki a mezőről hazasiető munkások. A leány nehézkoros volt s úgy látszik baja éppen akkor érte el, midőn az istállóban foglalatkodva kigyuladt feje felett a tetőzet. Kimenekülni nem tudott az égő romok közül. A magasra lobbanó lángok s a gomolygó füstfelhő láttára elősiettek az egész környék tűzoltói, ott voltak a bodajkiak, móriak, csakberényiek, csókaiak, kik lázas munkával láttak az oltáshoz, a tüzet azonban csak akkor sikerült elfojtaniok, amikor már 5 ház füstölő romjai meredeztek az égnek. Özv. Rabóczky Jánosné, Schwarzingner János, Slett József, Rabóczky János és Slett Antal háza puszult el a tűzvészben. Hogy a tűzvész romhalmazát nem tette a falut, csak a teljes szélcsendnek és a környékről elősiető tűzoltók gyors, szakszerű munkájának köszönhető. A kár körülbelül 10 ezer korona, mely biztosítás útján ugyan megtérül, de a tűzvész hosszú időre meg-

V.

Már az ajtó is megnyílt.

Csendesen és félénken. A küszöbön egy szőke, rózsásarcú lányka állott. Havas volt a válla, fátýolós kalapja is. Amint előrehajolt, nyílt kék szemével kíváncsian tekintve be a szobába, szeretetteljesen mosolygott. Csak lágyan. De úgy, mint a virágosbokr májusi reggelen.

Az öreg félrefordítva fejét, tétovázva, zavartan nézte. Igen félénk és gyerekes lón e szép leányka láttára.

— Lépien bé... Kegyed Margit?... Kegyed?...
Hebegett az öreg kemény Masztik. És mind a két szeme árnyékos lett. A fejét is dörzsölte. A leány kecsesen lépett előre. Tétovázva, de mosolygva. Egyszere, — hogy történt ez? — el kezdett sírni. Zokogással, nagy nehéz könyeket pergetve fehér arcán le. Csak sirt. És úgy közeledett az öreg felé.

Már együtt sirtak. És egyikük sem tudta, miért. Csak sirtak. A kemény öreg Masztik, aki Margit haját simogatta, lopva, figyelmesen pillantott rá. Mert a kis Margit ama régesrégi emlékekből való, mint az a nagyszemű asszony fiatalon. Akinek szépségben mása. Most estére haragoztak. A haragszó bekopogott az ablakokon és ajtókon, itt a toronytővében, a régi házban. De most szépen csegett a haragszó.

Krúdy Gyula.

akasztotta a község szegénysorsu lakosainak gondtalan megélhetését. A szerencsétlenné lett lakosok iránt általános a részvét nyékszerte.

— **A pünkösdi dalosverseny előkészületei** oly arányokban folynak, hogy arról még a leg-sötétebb Vajzenburgereknék is tudomást kellett venniük. Serényen dolgozik a verseny elnöksége, elszállásoló, fogadó és ünneprendező bizottsága. Folynak a kapacitálások nemcsak a 7 képviselő-jelölt érdekében, hanem a házak, butorozott szobák és kellemes szőlőbeli tanyák boldog, tehát irigylt tulajdonosainál egy-egy kis szállás, illetve pár liter fehérvári vendégszeretet, akárjuk mondani jó bor irántában. A rendezőség bizalommal tekinthet mindkét kérelme teljesítése elé, hisz Fehérvártot vagyunk, a régi híres magyar név egyik legnagyobb emlékü állomásán, hol az emberek tudják, mivel tartoznak hazai kulturintézményeink egyik legkiválóbbjának. A szíves, vendégszerető házigazdák névsorát az ünnepi füzet fogja hozni, mely egyuttal dalosvendégeinknek a szükséges utmutatásokat fogja tartalmazni.

Az elnökség még szét sem küldte az ünnepség fővédnökeihez, védőköréhez és előndökhöz szóló felhívását; erkölcsi és anyagi támogatás érdekében, máris szépen megnyilatkozott az áldozatkészség magánosok és intézetek részéről. Áldozni tudó és akaró polgártársaink és intézeteink ádakozó kedvét fokozza az az értékes tudat, hogy obulusaikkal együtt részben nagy nemzeti kulturhősünknek, Szt. István királynak teremtenek a nevéhez méltó s az ő városában felállítandó emlékmű alapot; másrészt pedig áldozatpénzeiket a magyar közművelődés egyik fényes oltárkövére rakják le. Mindenesetre reméljük, hogy a pünkösdi dalosünnepet városunk közönségének ismert vendégszeretete s e téren kifejtendő nemességének következtében az ország egyik legsikerültebb dalosünnepévé fogja avatni.

— **Nemzetközi céllövészeti kongresszus.** A magyar országos céllövők szövetsége képviseletében Szemere Miklóst országos tisztségűt kiküldötte ki a Bécsben június 30-án összehívott nagy nemzetközi kongresszusra, akik ugyancsak az ez időben tartandó nagy céllövészeti versenyben mint rendezőségi tagok vesznek részt. A vonatkozó hivatalos átirat az Union Internationales nationales de Tir Párisból már megérkezett. A vonatkozó verseny szabályok iránt felvilágosítás nyerhető Tóth Aladár lövésztermélnél.

— A Vizivárosi templomnak.

Tegnap egyik tisztviselőtől egy újdónatuj ropogós 50 koronás bankjegyet kaptam, azzal a megjegyzéssel, hogy az építendő vizivárosi templom javára szánta. Elmondta mindjárt az ügy történetét is: Május 16-án levelet kapott, a melyben az 50 koronás bankó és a következő szavak voltak: "Fogadja ezt a csekélységet tiszteletdíj fejében" — aláírva május 15-ki dátum és az átadó "valaki" neve. Előző nap a tisztviselő nagyobb összeg pénzben vett valamit a város számára s az illető cladó 50 koronával akarta megtisztelni ezért. A tisztviselő mélységes felháborodásának adott kifejezést, kijelentette, hogy legdrágább kincsét, nyugodt lelkiismeretét soha semmikéle összegért megválna, nem engedte és nem engedti, a tyjától tiszta és tisztelt nevet örökölt s ezt szándékozik örökölni hagyni gyermekeinek is. A város vagyonát mindig lelkiismerete és becsületé szerínt kezelte s épen azért háborította fel az illetőnek eljárása, a ki egy tisztviselő megtevését kísérte meg s azt hiszi, hogy az illető megérdemli, hogy az átadott pénz elvesztésével bünhődjék.

En köszönettel vettem át, nyilvánosan nyugtázom a pénzüsszeget és tisztelettel hajton meg fejemet a város derék tisztviselője előtt, a kit eddig is tiszteltém. A város közönsége pedig — meg vagyok győződve — megnyugvással veszi tudomásul, hogy tisztviselői becsülettel, kerestény lelkiismerettel igyekeznek betartani hivatalos esküjüket és hogy a tiszta lelkiismeret a város vagyonának kezelésében értékesebb előítűk, minden földi vagyonnál.

Bihari Ferenc.

— **Ügyvédi iroda áthelyezés.** Dr. Holly Géza ügyvédi irodáját Kossuth-utca 6-ik szám alá (dr. Saára-féle házba) helyezte át.

— **A Dunántúli Dalosverseny** céljára, részben pedig a Szent István-emléktal javára báró Gudenus Eryin, dr. Klauz György és Szoborits Jenő urak az ünnepség elnökei, 30-30 koronát voltak kegyesek hozzáim juttatni, mely adományokért az elnökség megbízásából ezután mondók köszönetet: Schmelzer Jákó szövetségi pénztáros.

— **A polgári lövődeben** holnapkatona zene lesz céllövészettel.

— **A budapesti önkéntes mentőegyesület** folyó hó 16-és 17-ikén ünnepelte Budapestben husz éves fennállásának évfordulóját. Ezen emlékerbaráti, magasztos eszmék szolgáltatásban álló intézmény ünnepével kapcsolatosan megtartott országos mentő kongresszuson városunkat Simon Sándor tb. főkapitány és dr. Bierbauer Viktor t. főorvos, ugys mint a mentőosztály parancsnoka képviselték, míg a mentő osztály képviselőiben dr. Falvai Jenő és dr. Kármik József buzgó mentőorvosok, Angeli Ándor, tilkár és Varga László hivatásos mentő őrnancspnok, Orgon Sándor és Bohátka József önkéntes mentők, a déli vasuti műhely mentőcsapatától pedig Horn Agoston és Gengler János mentő őrnancspnok és Boksa Miklós és Smolár István mentők voltak; A Budapest fő-és székváros útvárosáza tanácskozási termében megtartott diszülésen előkelő hely jutott mentőinknek, akik tekintélyes számmal és egyöntetű felszerelésükkel is valóban impozáns képet nyújtottak. A budapesti mentőegyesület üdvözlők sorában ott álltak dr. Bierbauer Viktor tiszti fő- és mentőorvost, aki röviden, de szép beszédben üdvözölte a jubiláló egyesületet a törvényhatóság és székesfehérvári mentőosztály nevében. A kongresszus tárgyalásaiban is élénk részt vett főorvosunk, aki ennek során tartalmas előadásban ismertette a mentőintézménynek történetét, szervezetét, fejlődését és jövő irányát. A tanulságokban gazdag és magas állású egyesület által látogatott kongresszus második napján elvben kimondatott, az országos központú mentőszövetség megalakítása, amelynek előkészítő munkájában városunk mentőosztályának is rész jut, mert a 13-as bizottságba, — mint a háza határain belül létező és működő 13. mentő egyesület egyiké — egyhangulag mentőosztályunk is beválasztatott. A tüzoltó testület keretében működő mentőosztályunk önálló működésre vágyik, külön egyesületi alakulni készül, a minden szépbát és jórt felkészült tud. társadalmon mulik ezen humanus eszme lelkes felkarolása és mi hiszünk, hogy ezen eszme a törvényhatóság, segió támogatásával rövid idő alatt valóra is válik.

— **Köszönet.** A Tüdővész-ellen- védekező egyesület javára Kohn Adolfiné urnó öngyűssége 12 koronát volt szíves adományozni. Elnökség nevében mond hálás köszönetet Schmelzer Jákó egyesületi pénztáros.

— **Szavazók száma.** A választási harcok megindulásakor nem lesz érdektelen, ha a képviselőválasztók mai számát jelezzük. 1908. évre összesen 2517 szavazót írtak össze. Ezek közül eltávozás, elhalátozás folytán lemaradt 97. Még mindig maradt 2420, akiket még főgnak mozgatni a pártszendvények.

— **„Hej, a jó Plank háziak!..."** Bár csak mi is olyan hízogó megemlékezést olvashatnánk pünkösdi versenyünk után egy évre városunkról, mint most az egriek az ő tavalyi dalosversenyükről. A címiben foglalt felkiáltás valami váratlan, nem remélt, de annál jobban eső, kedves meglepetést jelent a győriek nyelvén, miként az a „Győri Enék- és Zeneegylet" most kiadott évi jelentésében megolvasható. Ine a krónika szóról-szóra: „Egerbe aug. 15-én délután érkeztekünk; ugyanakkor érkezett a dalosegyesületek legfőbbje. Miután a dabsok négyes sorokba való felállítása időt vett igénybe, hosszabb ideig kellett az utcán állni. (Augusztusi rekkenő hőségben. — Másodó szemtanú.) És itt kedves kötelességünknek tartjult megőrizteni azt a jelenetet, mikor a házból, mely előtt állunk, megtudva azt, hogy a Győri Enék- és Zeneegylet tagjai vagyunk, kijött a ház tulajdonosa Plank Kálmán ur, Eger város nyug. pénztárosa, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa és nélc öngyűssége, meghívtak bennünket és házukban felajánlottak igazi magyaros vendégszeretében részéltettek. „Esteré kelet, hogy házánknek némi jélet kimutasitassuk, lámpioncékkel

vonultunk vendéglátónk, Plankék háza elé a fűdöz-lésűkre több dal énekeltünk. A szives házigaz-dánk unszoló hívására nem térhettünk ki az elől, hogy ismét igénybe ne vegyük tapasztalt vendég-szeretelmüket.

Ez egyetlen jelentés véletlenül került a ke-zünkbe. Egerben minden dalárda megtalálta a maga Plank bácsiját! Vajjon nálunk hány fog akadni?

— **Köszönetnyilvánítás.** A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetsége mindazok-nak, akik közreműködésükkel, lakás, illetőleg fogataik szives rendelkezésére bocsátásával, avagy bármily módon hozzájárultak a f. hó 16., 17. és 18-án lefolyt országos gyűlés sikerének és fenyé-nek emeléséhez, ezután mond halás köszönetet.

— **Választási mozgalmak.** Egész bátorsággal hirdetjük, hogy az egész Kovács László-féle harc csak egy rövid, ostoba álom volt, a melynek csak az emléke maradt meg, míhlyt a tisztelt polgár-társak kidörzsölték szemükből a mámorot. Nincs senki, egyetlenegy ember, a ki az egész kirucca-nást komolyan akarná venni. Pardon! igenis van egy, a pénztáros, a kire a kasszát bízták, de az is csak addig, a míg a pénzben tart. Aztán ő is le fogja tagadni a Kovács Lászlóval való ismer-ségét. Azok a polgártársaink, a kik a pesti kiránduláson részt vettek, mód nélkül röstelik a dolgot. Egy szemfüles elvtársunk összeírta ugyan az egész vándortrupp névsorát — tehát ismerjük őket — de hiába kérdeztük eddig akármelyiket, valamennyi letagadta a kéjtuzást. A mint halljuk, Kovács László ur 20 ezer koronát szánt a gimpli-fogásra, a meddig ez a pénz tart, addig Kovács Lászlónak is lesz becsülete a szűkebb körű ismerősei között, de ha ez a pénz elfogyott, ak-korra meghal a gyerek is és odaszal a komaság. Nem tudja az ember, nevesse-e, vagy boszan-kodjék rajta, mikor hallja, hogy a kortestanyának, négy felsővárosi korcsmában miként beszélnek a börtörü vezérek:

— Huszonöt forint napidij, aztán ital, a mennyi belefér, szivar a mennyi elfüstölődik, de kravális legyen. Vigyáznál csak arra kell, hogy a nagy gözben az embort a guta meg ne üsse. Hogy a mandátummal mi lesz, ahhoz semmi közünk. A fő, hogy akadt olyan balek, a kinek annyi kivető pénze van, hogy ilyen hűlyeségéért is ablakon dobálja ki. Sebaj! van neki, ezt se ő szerezte, hanem a papája.

A mi egyébként Kovács László egyéniségét illeti, úgy mondják, hogy uri ember, tőkepénzes, birtoka nincs se Pest megyében, se másutt. Pesten él és ur. Van neki annyija, hogy ilyen passziókra is kidobhasson néhány ezres bankót. Mindegy, akár a kaszinóban teszi föl egy blattra, akár egy bájos mosolyért dobja oda, vagy Fehérvár korcs-márosainak és látogatóiknak csinál vidám napot.

Ma Molnár Akos országgy. képviselő járt városunkban s Kovács László nevében és helyett illetékes helyeken kijelentette, hogy a jelöltséget tréfa nélkül, komolyan veszi, sőt nagy összeg pénz is hajlandó költeni. Holnap délelőttre a *vezérbizottság* (valószínűleg ez a Kovács-párt) gyűlést hirdet a 48-as függetlenségi céger alatt a Fekete Sas udvarába. Vagyis: *szonjas a banda*.

Bathányi Tivadar gróf, az országos füg-gelenségi párt alelnöke Sára Gyula dr. polgár-mesterhez intézett levelében kijelenti, hogy a nála járt deputációnak semmit nem ígért. Vagyis tisztára hazugság volt, a mi erre nézve az újságok-ban megjelent.

A mi a dolog másik oldalát illeti, Kossuth Ferenc, a függetlenségi párt elnöke tegnap levelet írt Sára Gyula dr-nak, városunk országgyűlési képviselőjének, figyelmeztetve őt, hogy a pártot organizálja, tartsa össze, nehogy *holmi önjelöltek kavardást csináljanak*.

A függetlenségi párt néhány kiválasztott tagja csütörtökön bizalmas értekezletet tartott, a melyben szó volt a képviselőjelöltségről is. Az ügy-vedék kivétel nélkül helyi jelöltek kívántak, a többi polgárok azonban Mandorff Géza báró jelöltségében látták a párt egyedül helyes és célravezető állásfoglalását.

Ma d. u. 6 óraker a függetlenségi párt vá-lasztmányja tart értekezletet, amelyben — az eddigi jelek szerint — Mandorff Géza báró jelöltségét tulnyomó többség támogatja s ha ez megtörtént, Mandorffot egy küldöttség kéri fel a jelöltség el-lógadására.

Lapunk legközelebbi száma a jövőheti ünnep miatt hétfőn jelenik meg.

— **Megrögzött tolvaj.** Bicskei levelezőnk írja: Némely embernek mindig más jószágán jár nemcsak az esze, hanem a keze is. Török András vaszélyi lakosnak például tyúk pecsenyén járt az esze s arra fajt a foga is. De mivel neki nem volt megdézsmálta Vas Gábor és Német József tükrösi lakosok tyúkjait. A tyúkpecsenye azonban igen drága lesz Török András urumnak, mert majd a bíróság kioktatja, hogy tyúkpecsenyét enni szabad ugyan, de lopni nem! Ugyancsak a fentdicéért Török András nemcsak a tyúkpecsenye iránt érez föltűnő nagy hajlandóságot, hanem a más bora iránt is. A csabdi hegyen még a télen feltört két pincét, honnan természetesen nem száraz torokkal és főleg nem tires kézzel lépett meg. De rajtavesszett. Kitudódott, hogy ő járt a tilosban, persze a bíróság majd ezért is elveri rajta a port. Török András különben lopásért már két ízben volt büntetve.

— **Hiteleszövetkezet. A kápolnai fa-szállítás** megindult. Minthogy a készlet cse-kély, és rövid idő alatt elhordandó, azért jó lesz a facédulákat vasárnapig kiváltani, úgy szintén júniusi szállításra rendkívüli előnyös feltételek mellett lehet elsőrendű porosz szentet venni. Jelentkezni lehet má-jus 24-ig naponként d. e. 10 óraker Dr. Lakatos Frigyes lakásán (seminarium) vagy vasárnap délután a hiteleszövetkezet-ben (Távirada-utca 6.)

— **Értesítés.** Szives tudomására adom Szé-kesfehérvs m. t. közönségének hogy helyben — a vásártéren egy a mai kornak megfelelő mozgó-fényképszínház építék és azt e hó folyamán „Alba Mozgófényképszínház” név alatt a nagy-érdemű közönség rendelkezésére bocsátom. Fő törekvésem leendő a n. é. közönség igényét tiszta, rezgés nélküli képekkel kielegíteni. Különös sulyt helyezek a miutaltó és tréfás képek mellett az ismeretterjesztő, úgy mint vezetes tájak, orszá-gok, azok népei, kirándulások, ipartelepok, uta-zások, ünnepélyek, világesemények, ánatómiai képek stb. bemutatására. Ezen törekvéssel a közművelődést és közismeretet óhajtván szolgálni, minden igyekezetem oda irányul, hogy a mozt látogató közönség teljes megelégedését kiér-de-meljem, miért is szíves pártfogásért esedezem. Tisztelettel *Fekete Géza*.

— **Figyelem!** A sárpentelei vásárra alkalmas olcsó tárgyak beszerezhetők *Schmelzer Jákó* diszmuáru kereskedőnél (Nádor-utca 6.)

— **Szonjas tolvajok.** Langmáhr István, hely-beli könyök-utca 18. sz. alatti lakos, kiment a Balatonparti vasut építéséhez kintinonak Szabad-battyan határába. A vasuti munkások tartván ki üzletét, tegnap egy kis csorbát ejtettek rajta. El-loptak belőle 40 üveg sört. A csendőrök nyomo-zására előkerültek a tolvajok: Harangozó József, Nagy József, Magyar József és Antal János. A kir. ügyészség veri el rajtuk a port.

Mindenesfii, tisztességes, felvétetik az Egyházmegyei Könyvnyomdában.

Esküdtzséki tárgyalások.

V. nap. — **Gyilkos szociáldemokrata vezér.**

Turós Györgynek a kislángi szociáldemok-rata agitátornak gyilkossága két napon át foglal-koztatta az esküdtzséket. A csütörtöki napot a gyilkos és 11 tanúnak kihallgatása és az orvosi vélemények előterjesztése foglalta le. A tegnap folytatott tárgyalás délelőtti a további tanukihal-gatással telt el. A tanuk egyértelműleg azt vallották, hogy Turós György előre megfontolt szándékból követte el a borzalmas gyilkosságot, amely nyu-galmában megrendítette a békére nagyon is rá-szoruló, vegyes elemekből álló községet. Turós György örökös izgalmat, békétlenséget honosított meg a községben, amiért aztán nem fogadták be a község társaskörébe. Háborgó lelke hajszolta a gyilkosságba, amelynek következményei tönkre-tették egész életét s ártatlan családját, akiket

apjuk gyilkos emléke egész életükön át meg-bélyegez.

A vádlottat Steiner Jákó dr védte nagy vehemenciával. Minden áron oda akart kilyukadni védelmében, hogy Turós György erős felindulá-sában követte el a gyilkos tettet. Hogy milyen szerencsés volt a védelemben, annak világos bizonyítéka az esküdték súlyos védírték, amelyre egyáltalán befolyással nem volt a védelem.

Turós Györgyöt szándékos emberölés bün-tetésben mondták ki bűnösnek, mire az esküdt-bíróság fél 1 óraker kihirdette az ítéletet. Turós Györgyöt 12 évi fegyházra ítélték s a megölt Porteleki családjának részére 4000 k. kártérítésre kötelezték.

VI. nap. — **A koldus életből.**

Az élet mélységei leginkább a koldusi szí-vekre nyílnak béle. A koldussors mögött az élet-küzdelmek egész raja tanyázik, amelyek a becsü-let, jellem fertőiben merítik alá azokat a lelkeket, amelyek a küzdelemből mindig vesztesen kerül-nek ki.

Két fehérvári koldus rablási büne került tegnap törvényszéki tárgyalás elé.

Kirabolták kolduskollégájukat, aki pedig elég jó barátságban volt velük. A jelentéktelen, de feletébb érdekes eseményt vázlatában adjuk.

Csokonai Imre, Czéntár Mihály és Szalai István a fehérvári koldusgárda tagjai együtt szok-tak csatangolni, az emberek irtalmában keresve megélhetésüket. Lakásuk nem volt, a Horváth István-utcai kertek alatt vonták meg magukat éjjelenként, szanaszét a szalma kertekben. Egyik ilyen éjjel alkalmával történt életüknek az a jelen-téktelen epizódja, amely a törvény kereteiben valóságos nagy-borderejű eseményné fejlődött.

Szalai Pista már aludt. Összebeszélte két kollégája, hogy a mult nap fillér gyűjteményét elrabolja tőle. Csokonai Imre lefogta, Czéntár Mihály pedig a zsebében végezte el a manipulá-ciót. Hiába kapakdózt és tiltakozott Szalai Pista, elrabolták összes vagyonát 1 k. 31 fillért és a gunyjának egy részét, amely alig ért többet néhány fillérnél.

Ezt az esetet tárgyalta ma az esküdtbírósá-g, amely a következő tagjaiban lépett fel a szokásos apparátussal:

Elnök: Bodányi László. Szavazóbírák: Csapó Gyula és Sipos Sándor. Jegyző: Békés Gyula dr. Ügyész: Hajtsék Gyula dr. Védő: Holló Jenő dr.

Esküdték: Galgóczy Béla, Belák István, Szűcs József, Keresztes Ignác, Laczkovits Béla, Szlávik Leo, Röchlich Sándor, Gáncs István, Németh István, Keller Vilmos, Szabó József, Szabó Aladár. Helyettes esküdték: Weichinger Sándor és Beiner Károly.

A két rablót elégséges bizonyíték híján fel-mentették a vád és következményei alól.

Kulturális jubileum.

Írta: **Wohlmuth Ernő.**

Akik szívükön viselik Magyarország előha-ladásának, minden irányu megerősödésének és minden téren való föllendülésének szent ügyét, azok örömmel és megnyugvással fognak tudomást venni a hazai keresztény kultúra elsőrangú tő-nyezőjének: a Szent-István-Társulatnak fennállása hatvanadik évfordulójáról.

Rendkívül örvedetes és fölemelő tény ez akkor is, ha csak az esztendő hosszú sorozatára tekintünk vissza, hát még abban az esetben, ha meggondoljuk, hogy a Társulat életében lefolyt ome hatvan esztendő a folytonosan erősödő élet-teljes tevékenységnek, a visszaesést nem ismerő fölfelé lendülésnek, a soha nem tespedő előre ha-ladásnak volt diadalmas korszaka.

1848 május elsejétől kezdve, mikor az első felelős magyar királyi kormány hivatalos lapjában megjelentek a megerősített alapszabályok: a Fogarasy Mihály, a halhatatlan érdemű alapító, a Társulat levéltárában kegyelettel őrzött leg-régibb jegyzőkönyv vezérlapjára saját kezével írta fel e szavakat: „A jó és olcsó könyvkiadó tár-sulat 1848-ban május első napján nyilvános mű-ködését megkezdette” — egészen a mai napig, mikor úgy a nemzeti, mint a keresztényi élet

terén, irodalmi és hitéleti szempontból egyaránt a legjelentősebb hivatást tölti be és tekintélyes pozíciót foglal el: a Társulat fejlődése valóban a bibliai mustármag növekedésére emlékeztet.

Bármily felemelő látvány és kulturisztóriai tekintetből mégannyira tanulságos visszatekintés volna is e hatvan év munkásságának részletes felsorolása, e hírlap kereteit ez messze felülmúlja s különben is e téma feldolgozása Magyarország kulturisztórikusának avatottab tollát igényli. Itt csak általános áttekintést adhatunk s az egyes kimagasló momentumokra mutathatunk rá, de ez is elegendő lesz arra, hogy minden keresztény magyar embernek lelke emelődjék és reményesség teljen be nemzete sorsát illetőleg.

Működésének áttekintésénél első tekintetre szembe tűnik az a tény, hogy a Társulat soha egy szemernyre sem tért el kitűzött céljától, fokozott mértékben teljesíti ma is azokat a feladatokat, melyeket az alapítókól hagyományképp nyert, lankadni nem tudó buzgósággal igyekszik, hogy a kath. irodalmat fejlessze s hogy ezen irodalom iránt a magyar társadalom érdeklődését megnyerje.

S hogy e törekvés fényes sikert eredményezett, azt élénken bizonyítja tagjainak száma, mely 1848-ban még nem érte el az első ezret s ma meghaladja már a husz ezertet is. Magyarország katolikusaihoz arányitva ugyan nem mondható valami horribilissnek az a szám, de fontosságban nagyot fog nyerni akkor, ha meggondoljuk, hogy a Társulaton kívül nincs egyetlen olyan hazai intézményünk sem, mely ennek megközelítőleg is büna ennyi taggal.

Öt éret meghaladó rendes tagjainak gárdája magában foglalja keresztény intelligenciánk színt-javát s ez is annak a jele, hogy úgy a tagilletmény egy részét adott havi folyóirat, a Kath. Szemle, mint az egyéb könyvilletmények olyan módon állanak, melyek a művelt magyarság szemlélt igényeit tökéletesen kielégítik. A rendes tagok könyvilletményei körül különösen az utóbbi években bizonyos vezető irány domborodik ki, mely teljes öntudatossággal és határozottsággal törekszik egy hitében, erkölcsében és tudásában szilárdan megálló keresztény szellemű vezérő társadalom megalapozásán.

Az idők szociális szükségleteit felismerő helyes érzékre vall a négy év előtt alapított népies pártólátogatási intézmény, mely hivatva van a nép minden rétegének és legszélesebb köröknek megvinni a lelki és erkölcsi fínomodást, az életviszonyai által megkivánt tudást és igaz felvilágosodást, szíval az erkölcsi és szellemi élet éppen manapság olyannyira létszükségletet képező légkörét. Hogy mennyire szomjas talajra hullt ez a jótékony eső; mutatja az a körülmény, hogy négyévi fennállás után a tagok száma is már meghaladja a tizenötöt.

A társulat azonban nemcsak ezen a réven áll a népművelés fontos miszsiójának szolgálatában, hanem úgy pedagógiai mint nemzeti és keresztényi szempontból egyaránt első helyen álló népiszkolai és magasabb fokú intézetek részére kiadott tankönyvei által is. A népművelés oltárán hoz áldozatot a „Népművelő” című tanügyi hetilapjával is, melyet az ország összes kath. iskoláinak ingyen küld meg s hogy ekként mily jelentős eredménnyel fáradozik a kath. tanítás közjára érdekében, elegendő reámutatunk arra a gyökeres és még mindig rohamosan növekvő élet-erős tanítói köztudatra s pezsgő tanítói közéletre, melynek másfél évtizeddel ezelőtt még híre-hamva nem volt.

Egyébb vállalkozásai is mind mintaszertek s a Társulat vezércélja minden részletükben érvényre jut. Ifjúsági iratai szinte páratlanul állók s aggály nélkül juttathatók a serdülő nemzedék kezébe. Családi regénytára az úri körök asztaláról leszorítja a keresztényellenes és erkölcsrontó regényeket. Harmadfélézsztát meghaladó filléres népiratok a nép széles rétegeibe hordják azt a mindenerőteljes hasznos tudnivalókat. Iskolai könyvtára érdekében kifejtett tevékenységével mélyíti és életrevalóvá teszi az iskola munkáját.

A Társulat eme nagy koncepciójú munkálkodása külsőleg is kifejezésre jut szervezetében. A Szentkirályi-utcai remek palotában levő könyvkiadóhivatala valóban modern alapokon van szervezve. Expedíciója mintaszert. Könyvkereskedésében a keresztény világirodalom minden terméke

LEGJOBB CIPŐTISZTÍTÓSZER

NIGRIN

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. NIGRIN egészségi szempontból melegen ajánlható, mert NIGRIN folytonos használatnál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását nem akadályozza.

ST. FERNOLENDT, Bécs

cs. és kir. udvari szállító.

Mindenütt kapható!

Póthirdetmény.

Az Isztiméri Keresztény Fogyasztási Szövetkezet igazgatósága az 1908. évi február hó évi rendes közgyűlési meghívójához a székesfehérvári királyi törvényszék utasítása ezennel pótlag közhírré teszi, hogy a névezett szövetkezetbe az 1907. év folyamán belépő tag nem volt, kilépett 1 tag 10 üzletrészel. 1907. év végén a tagok száma volt 57, 259 üzletrészel.

Isztimér, 1908. évi május hó 21-én.

Angeli András s. k.,
elnök.

Angeli József s. k., Angeli Mihály s. k.,
Gáler János s. k., Rézmann Pál s. k.,
igazgatósági tagok.

SZABÁLYZAT

Székesfehérvár szab. kir. város tulajdonát képező Rózsáskerti köz, kád, gőz és zuhany, egy malomcsatornabeli közfürdő használatáról.

1. A Rózsáskerti gőz, kád és zuhanyúrdó, egy mindkét rendbeli közfürdő május hó 24-től, naponként reggeli 5 órától kezdve esti 8 óráig igénybe vehető.

2. Az I. számú közfürdőt mindkét helyen férfiak, II. számút pedig kizárólag nők használhatják. Nyolc éven aluli gyermekek mindig csak felügyelőkkel együtt jelenhetnek meg.

3. A közfürdőt használók minden számérem- és illedelem-sértéstől óvakodni tartoznak.

4. A rend fenntartására egy e célból alkalmazott egyén ügyel fel, kinek intelmei a fürdőzők figyelembe venni kötelesek.

5. Vétközésre és öltözködésre közös, úgy elkülönített zárkák szolgálván, utóbbiak külön díjazás alá esnek.

6. A Rózsáskerti uszómester a fürdőben oktatásokat ad, melynek díja alku tárgya.

7. Gőzfürdő és zuhany mindennap délután 5 óráig és pénteken egész nap kizárólag a nők rendelkezésére áll.

Fürdőhasználati díjak.

8. Egyszeri fürdésért, mely egy órahosszantul egészségi szempontból sem terjedhet, személynként a rózsáskerti fürdőben 10 fillér, a malomcsatornabeli fürdőben 6 fillér fizetendő.

9. Egy külön zárkát egy fürdés után mindkét helyen 10 fillér, a rózsáskerti fürdőben egy uszónadrágért 6 fillér, törülközőért 4 fillér és lepedőért 10 fillér, a malomcsatornabelinél egy uszónadrágért 6 fillér, lepedőért 8 fillér díj jár.

10. Gőzfürdőjegy 50 fillér.

11. Kádfürdőjegy 60 fillér.

12. Porcellánkád fürdőjegy 1 korona.

13. Zuhanyfürdőjegy 40 fillér, de ez a gőzfürdő nélkül ezen díjért csak délután használható.

14. Fürdőjegyek a pánztárnál váltandók, melyek kívánatra az ellenőrző közegnek előmutatandók. Jegy nélkül talált fürdőzők büszköre díjat fizetnek.

15. A fürdés és zárkadíjak a városi, a ruhadíjak pedig a felügyelőt illetik.

Székesfehérvár, 1908. évi május hó 18-án.

A városi hatóság.

megszerezhető könyvnyomdája az ország legelső nyomdáival fényesen kiállja a versenyt.

A kath. tudományos és szépirodalom fellendítésében nagy missiót végez a Tudományos és Irodalmi osztály, melynek kebelében most alakul a fontos feladatokra hivatott szociális szakosztály.

Erezük, hogy az odavetett kontúrok csak nagy hiányossággal állítják szem elé a Szent-István-Társulatnak működését és mivoltát. Azonban e vázlatból is világosan kidomborodik az, hogy a Társulat fennállásának hatvan éve alatt erős tollal írta be nevét nemcsak a magyar katolicizmus, hanem a magyar nemzeti művelődés élapjaira is. Vezetőiben meg van a garancia arra, hogy erről a fényes és diadalmas útról a jövőben sem fog letérni. Ez a tudat jóleső megnyugvással tölt el bennünket, ha meggondoljuk, hogy hazai intézményeink tulajdonom részében mindinkább tért szorit a ridég, önző üzleti szellem, melylyel pedig elkerülhetetlenül vele jár az összes erkölcsi értékek elpusztulása. Ez a sorvasztó kalmárszellem soha nem fog helyet találni Szent István társulatában, melynek lételeme éppen a keresztény idealizmus s melynek minden ténykedésében kifejezésre jut az áldozatkészség. Hiszen közismert dolog, hogy a tagjainak, kivált a pártolóknak adott könyvilletmény jóval felülhaladja a tagdíjak értékét s évente sok ezer koronát érő könyveket ajándékoz szegénysorsú tanulóknak és közhasznú intézeteknek.

Magyarország katolikusait méltó büszkeséggel foghatja el, hogy ilyen közművelődési intézetük van. A magyar kath. irókat bizalom szállhatja meg, hogy ime van egy folyton erősödő irodalmi társulatuk, mely a magyar közönségnek könyvet, az írónak érvényesülést nyújt. A Társulat tagjai pedig lelkesedéssel láthatják, hogy mily nemes sikeres vállalkozásnak a részesei.

Anyakönyvi statisztika.

1908. május hó 16-tól május hó 23-ig.

Születés. Született: 8 törvényes fiú, 6 leány, 1 törvénytelen fiú, 0 leány; ezekből halvaszületett törvényes fiú 1, leány 1, törvénytelen fiú 0, leány 0. Összesen 17.

Halálozás. Elhalt: 11 fiú, 3 nő; ezekből 7 éven aluli törvényes fiú 2, leány 3, törvénytelen fiú 0, leány 0, 7 éven felüli fiú 7, nő 2. Összesen 14.

E szerint a születés a halálozást 2-vel múlja felül.

Elhaltak. Mattaussek Mária r. k. 1 hónapos, Lövöldő-utca 20. — Radács Anna r. k. 21 hónapos, Békasziget. — Zólyomi Ignác ev. ref. béta szolga, Marosteg. — Boda József r. k. 59 éves, festőgyári napszámos, Kertálya-utca 38. — Tóth Erzsébet r. k. 6 hónapos, Rác-utca 16. — Nagy László ev. ref. 14 napos, Salotrom-utca 7. — Hats Emánuel r. k. asztalos-segéd, 68 éves, Jancsár-utca 21. — Nyári Sándor r. k. juhászbojtár 69 éves, Szent-György kórház. — Özv. Szabadi Péterné, Huszár Julianna r. k. 69 éves, Olaj-utca 58. — Laczkovics Gyula r. k. 7 éves, Háltér 11. — Kleér János r. k. városi egészségügyi gondozott 71 éves, Rákóczi-utca 14. — Sándorovics István g. kel. 15 hónapos, Rác-utca 25. — Czollner Vince r. k. gyógyszerár tulajdonos, 60 éves, Kossuth-utca 1.

Kihirdetések.

Kramer Márkusz önköl. bádógos Bia (Postmegye) és Weisz Róza Vargacsatornap. r. 1. — Braun József fűszerkereskedésgé Komárom és Weisz Boris Jókai-utca 12. — Perinek Ferenc férj-szabósegéd. Tóbak-utca 27. és Polánkat Katalin Selyem-utca 23. — Jambor József ácsegéd Vágóhídi-dűlő és Horváth Julianna Vágóhídi-dűlő. — Solyms István önköl. komives Felsőhályosor 32. és Hammer Mária Budai-ut 52. — Weisinger György r. k. kőfaragó-mester Budapest és Flits Emilie, Nádor-utca 4.

Magánárverési hirdmény.

A Székesfehérvári Kereskedelmi Társulat ezenél közléssel, hogy a székesfehérvári 2475 számú telek. belében A. I. 1. 2. sorszám és 23., 24. helyrajzi számok alatt bejegyzett ingatlanait (emeletes és földszintes lakház, kert és udvar a Belvárosban, Kossuth-utca 9.) folyó évi június hó 4-én d. u. 4 órakor Kossuth-utca 9. sz. a. Nikolaépületében, nyilvános magánárverésen a legtöbbet ígérőnek eladja.

Az ingatlan kikiáltási ára 37500 korona; ezen összesen alul nem adható.

Mánnapénkül az árverés megkezdése előtt 2000 korona társulati megbízott kezéhez, az árverés színhelyén letendő.

A vevő az ingatlanok 1908 augusztus hó 1-én lép birtokába; ez időponttól huzza annak hasznát és viseli összes terheit.

Az esetben, ha a társulat az árverés tárgyát vevő ingatlanban elhelyezett Felső Kereskedelmi lakóját az év őszén új épületébe át nem helyezte, vevő köteles ennek a megvett épületben adóig, míg az áthelyezés meg nem történhetik, — az év őszén azonban, azaz 1908 augusztus 1-nél nem tovább — díjtalanul helyet adni, úgy, amint az most elhelyezve van.

A vételár készpénzben 1908 augusztus hó 1-ig fizetendő. A vételárból 20.000 korona — vevő kívánatára — a bekebelezett jelzálogos teher átvételével is kigyenlíthető.

A tulajdonjog bekebelezését a társulat a vételár teljes kigyenlítése után engedélyez.

A legtöbbet ígérő, bánatpénze elvesztésének terhe mellett, köteles 8 napon belül az ezen feltételek értelmében szerkesztendő adásvételi szerződést aláírni.

Székesfehérvár, 1908. május hó 16-án.

Worthémi Armin,
társulati elnök.

Plebános Urak figyelmébe.

A „Ne temere“ pápai encyklika által előírt házassági nyomtatványok a székesfehérvári Egyházmegyei Könyvnyomdában kaphatók.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes tértérű	1 szelvény 12 korona
höz (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 15 korona
elcsendő, csak	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt félsze szalonruhához 20 — K. 4r. szelvény felöltőszövet, turistaféle, selyemkangoró stb. stb. gyári árakon küld a mint megválasztás és szállás egy mindenképp „ismeret“ postagóztól.

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az elküldött, a melyek a magánvevő által, az üzleti céljaitól kizárva: Siegel-Imhof cég, név, a gyári pecsét rendel meg, igen jelentékeny.

Kezdeti, legolcsóbb árak. Örökös választék.

Minták, figyelmesebb kiválasztás, még a legújabb rendeltései is, teljesen trisa árban.

HIRTLING PÁL
KOCSIGYÁRTÓ,
Székesfehérvár.

Üzlet: Tolnáj-utca 16. Raktár: Simor-utca 35.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom dusan berendezett kocsik raktáromat. Továbbá ajánlom a jó háttérrel berendezett bognár üzletemet, készletbe tartok mindennemű hintó és hajtó kocsik körbákat, kerekeket és hozzá tartozó összes farszereket a leggyorsabban és jutányos árban szállítok.

Kovács, bognár és kocsifényező
tanulók felvételnek.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy 38 év óta fenálló

könyvkötő üzletemben

ugy a legegyszerűbb könyvkötést, mint a legdicsésettebb is, üzleti vagy könyvtári könyvek bekötése a legjutányosabb árért pontosan elkészíttetnek.

A n. é. közönség szives partfogását kérve

kiváló tisztelettel

Friesz József,
könyvkötő

Székesfehérvár, Iskola-utca 3. sz.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban Szent István-tér 1.

VÉDJEGY.

FIGYELEM!

Az eredeti SINGER-varrógépek valódi árusítói ezen védjeggyel ismerhetők fel.

Az eredeti SINGER-varrógépek valódi árusítói ezen védjeggyel ismerhetők fel.

Amelyeket más kereskedők árusítanak és forgalomba hoznak, mind a régi SINGER-féle varrógépek utánzatai. Ezek természetesen nem eredeti SINGER-varrógépek s nem is a SINGER-varrógép részvénytársaságtól származtak, — miért is ügyeljünk a védjegyre, mert csak ezen védjeggyel ellátott varrógépek a valódi, eredeti SINGER-gépek.

SINGER Co.
varrógép részvénytársaság Bognár-u. 2.

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

HERKULES-MÓTORVÁLLALAT, Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja egy cséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legegyszerűbb benzinlokomobiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás kifogástalan üzemmért!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!

Redkívül csekély benzinfogyasztás!!! — 13-14 éves fiúk is kezelhetik!!!

Arjegyék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!

200 drb. elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

SCHMÖLTZ LÁSZLÓ
CIM-, CIMER-, SZOBAFESTŐ és MÁZOLÓ
SZÉKESFÉHÉRVÁR, VÁSÁRTER 17. SZÁM.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.